

Nr 201.

Av herr **Svensson** i Grönvik m. fl., om beredande av ökat skydd mot skadegörelse å växande ungskog.

Vår skogslagstiftning går bl. a. ut på att i vissa fall ålägga markägare att plantera skog. Den ålägger också i olika avseenden ägaren inskränkningar i hans rätt att efter gottfinnande disponera över sina skogstillgångar. Vad alla hithörande förordningar och lagar gå ut på är vad man kallar uthålligt skogsbruk, varmed förstås att skogen skall skötas så, att den årliga avkastningen för framtiden blir den största möjliga.

Emellertid förstöres mycket av vad sålunda åstadkommes till skogsbrukets fromma genom skadegörelse å växande ungskog, en skadegörelse som i närheten av städer och större samhällen nästan kan sägas vara satt i system. En massa personer ha slagit sig på att i dessa samhällen driva rent yrkesmässig handel med toppar och kvistar av trädplantor, varigenom enligt vittnesbörd av opartiska och sakkunniga personer högst avsevärda skador tillfogas ungskogor och skogsplanteringar.

För den enskilde mark- och skogsägaren, på vilken gällande skogsvårdslag ställer stora krav, framstår det som en uppenbar orättvisa att sådana, som endast förstöra och bryta ned vad andra åstadkommit, skola oantastade få fara fram som de vilja. Det är nämligen för den enskilde skogsägaren i regel omöjligt att effektivt hålla efter skadegörarna, och något stöd från det allmännas sida lämnas honom icke. Så underligt det än kan förefalla, äro förhållandena för närvarande sådana, att om en enskild person, som uppdragit skog, vare sig frivilligt eller efter åläggande, å eget område gör sig skyldig till förseelse, som faller under skogsvårdslagstiftningen, är påföljden strängare för honom än för en utomstående, vilken gör sig skyldig till samma handlingssätt.

De ekonomiska förluster, som åstadkommas genom här åsyftade skadegörelser, äro större än vad man i allmänhet är böjd att föreställa sig. Vad som är svårast för skogsbeståndet är framför allt rishandlarnas härjningar bland ungskogen. Det finns verkliga grossörer i tall- och granris, vilka fara långa vägar i lastbil och skära ris. Inom Stockholms läns skogsvårdsstyrelse känner man, enligt uppgift av länsjägmästaren, till så pass långa transporter som fyra mil och mera. Av dessa grossörer finnas de, som förtjänat ända upp till ett par tusen

kronor om dagen på sin verksamhet. Att skadegörelsen ej är obetydlig kan man förstå, då i ett fall på en enda natt ett helt tunnland ungskog förstörts. Enskilda ägare ha fått hela skogsbestånd av 15- à 20-åriga tallar förstörda av dessa rishandlare.

För att råda bot på det rådande missförhållandet torde det vara nödvändigt att revidera nuvarande straffbestämmelser för s. k. åverkan. Riksdagen begärde 1924 i skrivelse till Kungl. Maj:t utredning rörande möjligheterna att bereda ökat skydd mot skadegörelse å ungskog, men skrivelsen föranledde icke till någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Ärendet hade varit utremitterat för yttrande till åtskilliga myndigheter, varvid sexton länsstyrelser och fjorton skogsvårdsstyrelser tillstyrkt åtgärder i skrivelsens syfte, vissa styrelser såväl utsträckning av åklagarens åtalsplikt som lagfästande av ett tillståndsförfarande, andra ettdera av dessa alternativ. Åtta länsstyrelser och nio skogsvårdsstyrelser avstyrkte visserligen — liksom förut domänstyrelsen — särskild lagstiftning men anslöto sig till domänstyrelsens förord för ett kontrollsystem med ursprungsbeteckning för saluförda produkter. Från åtskilliga länsstyrelser och skogsvårdsstyrelser vitsordades i synnerligen positiv form, att frågan gällde ett betydande såväl privat- som nationalekonomiskt intresse.

Vid 1927 års riksdag framfördes frågan ånyo genom motion nr 197 i andra kammaren. Tredje tillfälliga utskottet, till vilket motionen remitterats för förberedande behandling, förklarade att det till fullo insåg frågans stora betydelse för en rationell skogsvård, särskilt med avseende å återväxtens skyddande och vidmakthållande, och att det ej skulle ha tvekat att förorda åtgärder i motionens syfte, om utsikter, enligt utskottets mening, funnits att genom dylika åtgärder vinna praktiska resultat utöver vad som på grund av nu gällande bestämmelser kan uppnås. Vad särskilt utsträckning av åklagarens åtalsplikt beträffade förklarade utskottet denna utväg innebära ett ställningstagande till frågan om åtalsrätten i dess principiella utformning, som utskottet icke tilltrorde sig att kunna bedöma i den utsträckning detta spörsmål krävde. Någon anledning härtill syntes ej heller föreligga, enär frågan om åtalsrätten upptagits till behandling i samband med utredning angående rättegångsreformen och således redan vore föremål för sakkunnig prövning. Utlåtandet, som utmynnade i ett avstyrkande, godkändes av kammaren.

Den på samma gång enklaste och mest effektiva åtgärden vore säkerligen att utsträcka åklagarens åtalsplikt till att jämväl gälla förseelser av här ifrågasvarande art. Betänksamheten häremot synes oss icke tillräckligt motiverad genom hänvisningar till att detta skulle innebära ett ställningstagande till frågan om åtalsrätten i dess principiella utformning. Det gäller här ett speciellt undantagsfall på grund av rådande skogslagstiftning. I händelse en skogsägare åstadkommer skadegörelse på sin egen växande skog, så att han kommer i konflikt med skogsvårdslagen, kunna såväl allmänna åklagaren som skogsvårdsstyrelsen åtala. Skogsägaren har sålunda försatts i en undantagsställning genom skogsvårdslagstiftningen. Såsom framgår av det anförda tala synnerligen

starka skäl för upphävande av denna undantagsställning genom att även lägga åverkan av annan person än ägaren under allmänna åklagarens åtalsplikt.

I anslutning till det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande möjligheterna till beredande av ökat skydd mot skadegörelse å växande ungskog samt om framläggande för riksdagen av det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 20 januari 1928.

Hjalmar Svensson
i Grönvik.

M. L. Petersson,
Broaryd.

Harald Laurin.